

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท” ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือ บทความ ตำราทางวิชาการ ระเบียบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

2. ศึกษาจากภาคสนาม (Field Survey) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่ขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม

2.2 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Method) โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และเนื้อหาของแบบสอบถาม ดังนี้

การสร้างเครื่องมือ

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

2. นำข้อมูล และแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาสรุป เพื่อกำหนดขอบเขต และเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่ศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้ว ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้ทดสอบ (Pre-test) กับผู้ใกล้ชิดข้อพิพาทที่ขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักทะเบียนข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 30 ชุดโดยนำไปทดสอบผู้ใกล้ชิดข้อพิพาทที่ขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักทะเบียนข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ในเขตปริมณฑล ได้แก่ สำนักทะเบียนข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ศาลแพ่ง ศาลแขวงพระนครเหนือ เป็นต้น
5. นำผลการทดสอบที่ได้จากกลุ่มประชากรตัวอย่าง ทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient Alpha) ได้ความเชื่อมั่นระดับ 0.80 ขึ้นไป
6. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขข้อความ เพื่อให้กระชับ และเข้าใจง่ายให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย

เนื้อหาของแบบสอบถาม

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ใกล้ชิดข้อพิพาท ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ อายุการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใกล้ชิดข้อพิพาท คำถามเป็นแบบปลายปิด
 - ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ใกล้ชิดข้อพิพาท คำถามเป็นแบบให้เลือกตอบในลักษณะประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งปรับมาจากมาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดระดับคะแนนในแต่ละระดับความคิดเห็น ดังนี้

- ข้อความที่มีลักษณะ Positive จะให้คะแนนดังนี้ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	5
เห็นด้วย	=	4
ไม่แน่ใจ	=	3
ไม่เห็นด้วย	=	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	=	1

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทาง การปรับปรุง แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ใกล้ชิดข้อพิพาท

2. แบบสัมภาษณ์ โดยมีคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ใกล้ชิดข้อพิพาท คำถามเป็นแบบปลายเปิด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1. ในส่วนของแบบสอบถามเป็นผู้ใกล้ชิด ซึ่งคัดเลือกจากผู้ใกล้ชิดข้อพิพาทที่ขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักงานระดับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม คือ ผู้พิพากษา อดีตผู้พิพากษา และบุคคลภายนอก ทั้งหมดจำนวน 100 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่

- ผู้พิพากษา	จำนวน	12	คน
- ข้าราชการบำนาญ	จำนวน	16	คน
- ผู้ประนีประนอม	จำนวน	7	คน
- ที่ปรึกษากฎหมาย	จำนวน	1	คน
- ทนายความ	จำนวน	3	คน
- ที่ปรึกษาแรงงาน	จำนวน	1	คน
- พนักงานองค์กรรัฐ	จำนวน	6	คน
- ผู้บริหารสถาบันการศึกษา	จำนวน	1	คน
- อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏ	จำนวน	4	คน
- นักธุรกิจ	จำนวน	26	คน
- เภสัชกร	จำนวน	1	คน
- ค้าขาย	จำนวน	10	คน
- สื่อมวลชน	จำนวน	4	คน

- แม่บ้าน จำนวน 6 คน

2. ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม คือ ผู้อำนวยการสำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 1 ท่าน ผู้บริหารสำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน 1 ท่าน และเจ้าหน้าที่ระดับ นิติกร 7 จำนวน 1 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลจริง โดยผู้ศึกษาจะใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง

2. ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรมด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาจะได้นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS for Window Version 11.0) ดังนี้

การแปลความหมาย

การแปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย เพื่อทำการประเมินระดับความเห็นเกี่ยวกับปัญหา จะพิจารณาจากคะแนนของคำตอบ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจากการหาค่าพิสัยอัตราภาคขั้น จากสูตร

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5-1}{3} \\
 &= \frac{4}{3} = 1.33
 \end{aligned}$$

ตารางที่ 3.1

ค่าคะแนนที่แสดงระดับของปัญหาและอุปสรรค

คะแนนเฉลี่ย	ปัญหาและอุปสรรค
3.68-5.00	ระดับมาก
2.34-3.67	ระดับปานกลาง
1.00-2.33	ระดับน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

2. มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ใช้ตัวกลาง หรือค่าเฉลี่ยของข้อมูลแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละลักษณะโดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{x} = \text{ค่าคะแนนเฉลี่ย}$$

$$f = \text{จำนวนความถี่ของแต่ละคำตอบ}$$

$$N = \text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}$$

$$x = \text{ค่าน้ำหนักในแต่ละข้อ}$$

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = จำนวนข้อมูล หรือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x = ค่าน้ำหนักในแต่ละข้อ

\bar{x} = ค่าคะแนนเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบการบรรยายข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

- บทที่ 1 บทนำเกี่ยวกับที่มาและความสำคัญของปัญหา มุมเหตุจูงใจและวัตถุประสงค์
- บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 ระเบียบวิธีและกระบวนการดำเนินการวิจัย
- บทที่ 4 การวิเคราะห์และอภิปรายข้อมูล
- บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ